

Ελλάδα: 10 είδη ζώων που είναι υπό εξαφάνιση

Ελλάδα και άγρια ζωή

- Η Ελλάδα είναι μια χώρα με πλούσια άγρια ζωή. Η ύπαρξη πολλών οικότοπων καθώς και πολλών περιοχών χωρίς ανθρώπινη παρέμβαση, και μέχρι προσφάτως προστατευμένες από το νόμο, επέτρεπε την ασφαλή διαμονή και συνύπαρξη διαφορετικών ειδών άγριων ζώων. Είτε στα βουνά είτε εναέρια ή μέσα στο νερό θα συναντήσουμε πολλά ιδιαίτερα ζώα, το καθένα ξεχωριστό με το δικό του τρόπο και φυσικά όλα τους το ίδιο σημαντικά για τη διατήρηση του φυσικού μας περιβάλλοντος. Δυστυχώς εξαιτίας φυσικών καταστροφών αλλά κυρίως εξαιτίας του ανθρώπου πολλά είδη ζώων βρίσκονται υπό εξαφάνιση στην Ελλάδα.

Τα 10 είδη ζώων που απειλούνται με εξαφάνιση στην Ελλάδα

- Τα ζώα υπό εξαφάνιση στην Ελλάδα δυστυχώς δεν είναι λίγα. Λίγες επίσης δεν είναι και οι απειλές που δέχονται καθημερινά τα ζώα και οι οποίες συνεχώς αυξάνονται. Οι απειλές προέρχονται κυρίως από κατορθώματα του ανθρώπου, κάτι που βεβαίως σημαίνει πως είναι στο χέρι μας να τις εξαλείψουμε ή έστω να τις ελαττώσουμε. Παρακάτω θα αναφερθούν δέκα ελληνικά ζώα- είτε στη στεριά είτε στο νερό- που απειλούνται με εξαφάνιση καθώς και οι ανθρώπινοι κίνδυνοι που διατρέχουν.

1. Καφέ αρκούδα (*Ursus arctos*)

- Η καφέ αρκούδα είναι το μεγαλύτερο είδος αρκούδας μετά την πολική. Η αρσενική μπορεί να φτάσει έως και τα 200 κιλά με μέσο μήκος τα 2 μέτρα και ύψος στον τράχηλο 1.10 μέτρα. Εκτός από την Ευρώπη πλέον τη συναντάμε στη βορειοδυτική Αμερική και στη βόρεια Ασία. Ο αριθμός των καφέ αρκούδων στην Ελλάδα είναι 450 ζώα σύμφωνα με την τελευταία έρευνα του 2019. Τα περισσότερα ζώα κατοικούν στην οροσειρά της Πίνδου και στην οροσειρά της Ροδόπης καθώς προτιμούν δάση δρυός, οξιάς και κωνοφόρων. Είναι παμφάγο ζώο αλλά κυρίως τρέφεται με φυτικές τροφές. Κάποιες φορές προσθέτει στη διατροφή της έντομα, αμφίβια και κτηνοτροφικά ζώα.
- Ο πιο σημαντικός κίνδυνος που διατρέχουν οι αρκούδες, είναι ο κατακερματισμός των οικότοπων τους κυρίως λόγω κατασκευής οδικών έργων ή λόγω της υπερβολικής, παράνομης, υλοτομίας. Άλλες απειλές είναι οι πυρκαγιές, η τοποθέτηση ανεμογεννητριών και η δημιουργία άλλων κατασκευαστικών έργων όπως για παράδειγμα φράγματα. Μεγάλη απειλή είναι και η λαθροθηρία ή η θανάτωσή τους από κτηνοτρόφους.

2. Λύκος (*Canis lupus*)

Μέρος 1

- Ο λύκος είναι ένα σαρκοφάγο θηλαστικό ζώο που συνήθιζε να κατοικεί σε όλο σχεδόν το βόρειο ημισφαίριο και αποτελεί ένα ακόμα είδος υπό εξαφάνιση. Σήμερα, εξαιτίας των κινδύνων που διατρέχει, συναντάται μόνο στην Πορτογαλία, στην Ισπανία, στην Ιταλία, στις Σκανδιναβικές χώρες και στην Ανατολική Ευρώπη. Πρόσφατα παρατήρησαν την ύπαρξή του και στις Γερμανία, Γαλλία και Ελβετία.
- Υπάρχουν δύο βασικά είδη: ο γκρίζος λύκος (*Canis lupus*) και ο κόκκινος λύκος (*Canis rufus*). Συχνά οι όροι γκρίζος λύκος και λύκος χρησιμοποιούνται για να αναφερθούν ουσιαστικά στον γκρίζο λύκο που είναι και ο πιο κοινός πλέον. Πιο συγκεκριμένα στην Ελλάδα τον συναντάμε σε όλο σχεδόν το ηπειρωτικό τμήμα της, βόρεια της Βοιωτίας. Υπολογίζονται περίπου 700 άτομα διαχωρισμένα σε μικρές αγέλες. Ο μεσογειακός λύκος μπορεί να φτάσει τα 1,5 μέτρα σε μήκος και βάρος από 20 έως 40 κιλά. Όταν δεν υπάρχει αρκετή φυσική λεία ο λύκος συνηθίζει να βρίσκεται σε περιοχές όπου υπάρχει κτηνοτροφία οπληφόρων ζώων (πρόβατα, κατσίκια κ.λ.π.). Πλέον έχει εξελιχθεί και μπορεί να κυνηγήσει άλλα μικρά ζώα ή να τραφεί ακόμα και με σκουπίδια κοντά σε ανθρώπινους οικισμούς.

Μέρος 2

- Λόγω των συχνών κτηνοτροφικών καταστροφών από λύκους, πολλές φορές χρησιμοποιούνται δηλητηριασμένα δολώματα με σκοπό την προστασία των κοπαδιών. Έτσι ένας μεγάλος παράγοντας θνησιμότητας του λύκου είναι αυτός. Όπως και στην αρκούδα η καταστροφή του φυσικού περιβάλλοντός του έχει σαν αποτέλεσμα να εμφανίζεται κοντά σε ανθρώπινους οικισμούς κάτι που οδηγεί πολλές φορές στον θάνατο.

3.Τσακάλι

3. Τσακάλι (*Canis aureus*)

- Αυτό το μεσαίου μεγέθους θηλαστικό ζώο συναντάται κυρίως στα Βαλκάνια, στην Ασία και στην Αφρική. Το τσακάλι τρέφεται κυρίως με φυτά και φρούτα ή με νεκρά ζώα. Το κυνήγι του θα περιοριστεί κυρίως σε ψάρια, αμφίβια, έντομα, πτηνά, τρωκτικά και ίσως αιγοπρόβατα. Στην Ελλάδα υπολογίζονται περίπου 1.500 τσακάλια διεσπαρμένα στην Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, στην Πελοπόννησο, στη Χαλκιδική, στη Φωκίδα και στη Σάμο. Έχουν εντοπιστεί κάποια και στην Κερκίνη και στον Αξιό. Εκτός από την καταστροφή των περιοχών που ζει από τον άνθρωπο, η θνησιμότητα του οφείλεται ιδιαίτερα και στο κυνήγι του.

4. Ευρασιατικός λύγκας

Μέρος 1

- Το ιδιαίτερο αυτό αιλουροειδές είναι φυσικά σαρκοφάγο και αποτελεί ένα ακόμη είδος υπό εξαφάνιση. Στην Ελλάδα μάλιστα έχει σχεδόν εξαφανιστεί.
- Μπορεί να φτάσει τα 1,3 μέτρα σε μήκος και το βάρος του κυμαίνεται από 12 έως 35 κιλά. Έχει διάφορα υποείδη και καθένα μπορεί να διαφέρει ως προς το μέγεθος αλλά και ως προς την περιοχή όπου βρίσκεται. Είναι το τρίτο σε μέγεθος μεγαλύτερο σαρκοφάγο στην Ευρώπη, ενώ πρώτο είναι η αρκούδα και δεύτερο, φυσικά, ο λύκος. Κατοικεί στην Ευρώπη και κυρίως σε μεγάλα υψόμετρα όπως στα Καρπάθια όρη. Επίσης μπορεί να βρεθεί στα σύνορα της Ελλάδας με την Αλβανία, τη Βουλγαρία και τη Βόρεια Μακεδονία.
- Τα άτομα λύγκα όμως που συναντάμε στην Ευρώπη είναι ελάχιστα. Ο μεγαλύτερος πληθυσμός υπάρχει κυρίως στις σκανδιναβικές χώρες. Συνολικά σε όλο τον κόσμο ο αριθμός τους είναι περίπου 7.000 ενώ πρόσφατα έγινε προσπάθεια επανένταξης του είδους στις Βοσνία Ερζεγοβίνη, Σλοβενία και Κροατία (περίπου 200 άτομα).

Μέρος 2

- Στην Ελλάδα λοιπόν, τα ελάχιστα άτομα που υπάρχουν, βρίσκονται κυρίως βόρεια κοντά στα σύνορα (Βόρεια Πίνδο και όρος Βόρας) . Λαθροθηρία, κυνήγι, πυκνό δασικό οδικό δίκτυο και απαλλοτριώσεις στα δάση είναι μερικοί από τους πιο σημαντικούς ανθρώπινους παράγοντες που κατέστησαν τον Λύγκα ένα είδος υπό εξαφάνιση.

5. Μαυρόγυπας (*Aegypius monachus*)

- Το μεγάλο αυτό πτηνό ζευγαρώνει δια βίου και τρέφεται κυρίως με πτώματα θηλαστικών ζώων. Πλέον στην Ελλάδα θα τον συναντήσουμε μόνο στον Έβρο και ο αριθμός τους φτάνει περίπου τα 100 άτομα, εκ των οποίων τα αναπαραγωγικά ζευγάρια είναι περίπου 20. Είναι ο μεγαλύτερος γύπας της Ευρώπης με άνοιγμα φτερών που φτάνει τα 3 μέτρα.
- Δυστυχώς ο μαυρόγυπας είναι ένα παγκοσμίως απειλούμενο με εξαφάνιση είδος και όχι μόνο στην Ελλάδα. Κάποιοι σημαντικοί ανθρώπινοι παράγοντες που προκάλεσαν την μείωση του πληθυσμού του είναι η χρήση δηλητηριασμένων δολωμάτων που χρησιμοποιούνται για την εξάλειψη των σαρκοφάγων ζώων όπως ο λύκος, το τσακάλι, η αλεπού και άλλα ζώα που θεωρούνταν στο παρελθόν επιβλαβή για την κτηνοτροφική παραγωγή. Επίσης το κόψιμο δέντρων στα οποία φωλιάζει ο μαυρόγυπας τον δυσκολεύει πλέον πάρα πολύ στο να μπορέσει να βρει ένα ασφαλές μέρος έτσι ώστε να μπορέσει να ζήσει και να γεννήσει

6. Αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra balcanica*)

- Αυτό το χορτοφάγο θηλαστικό δεν είναι απειλούμενο μόνο στην Ελλάδα αλλά και γενικώς στα Βαλκάνια. Στην Ελλάδα το αγριόγιδο ζει κυρίως στην Πίνδο, στη Ροδόπη, στη Στερεά Ελλάδα και στον Όλυμπο. Ο συνολικός αριθμός των αγριόγιδων στη χώρα είναι περίπου 700 άτομα. Το βάρος του κυμαίνεται από 28 έως 45 κιλά και διαφέρει από το γνωστό κρι-κρι (*Capra aegagrus creticus*) ή τη γίδα (*Capra aegagrus hircus*).
- Η λαθροθηρία καθώς επίσης και η μείωση των βοσκοτόπων του αγριόγιδου είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες συρρίκνωσης του πληθυσμού του η οποία οδηγεί σε γενετική αποδυνάμωση του είδους.

7. Κόκκινο ελάφι (*Cervus elaphus*)

- Στην Ελλάδα το κόκκινο ελάφι θα το συναντήσουμε δυστυχώς πια μόνο στην Πάρνηθα και μερικά άτομα στην Ήπειρο και στη Ροδόπη. Είναι το μεγαλύτερο φυτοφάγο θηλαστικό της Ελλάδας και πλέον τα άτομα που ζουν στη χώρα μας είναι περίπου 600. Το παράνομο κυνήγι είναι η πιο βασική του απειλή για το κόκκινο ελάφι καθώς επίσης και οι πυρκαγιές και η μείωση των οικοτόπων του εξαιτίας της παρεμβολής του ανθρώπου σε αυτούς.

8. Βίδρα (*Lutra lutra*)

- Η ευρασιατική βίδρα, είναι ένα μικρόσωμο θηλαστικό, το οποίο στη χώρα μας συναντιέται κυρίως στη Στερεά Ελλάδα στην Κέρκυρα και στην Εύβοια. Κατοικεί σε όχθες ποταμών και λιμνών με προϋπόθεση να είναι πολύ καθαρά τα νερά. Τρέφεται κυρίως με ψάρια αλλά μπορεί να τραφεί και με αμφίβια, νερόφιδα, πτηνά και άλλα μικρά θηλαστικά.
- Οι κυριότερες απειλές προέρχονται φυσικά και πάλι από τον άνθρωπο. Η ρύπανση του νερού, η αποξήρανση λιμνών και ποταμών, η καταστροφή παρόχθιας βλάστησης και άλλα πολλά οδήγησαν στην μείωση του πληθυσμού της και απειλείται πλέον με εξαφάνιση

9. Φώκια (Monachus monachus)

- Η μεσογειακή φώκια είναι ένα θαλάσσιο θηλαστικό, που τρέφεται κυρίως από ψάρια, χταπόδια, καλαμάρια κ.ά.. Στην Ελλάδα ζούνε περίπου 250 με 300 άτομα και είναι ένα ακόμα είδος που απειλείται με εξαφάνιση.
- Το είδος υπάρχει σχεδόν σε όλη την παράκτια και νησιωτική Ελλάδα εκτός από τον Αμβρακικό και τον Κορινθιακό κόλπο. Κυριότερες απειλές είναι η υπεραλίευση, άρα λιγότερη τροφή για να ζήσουν, ή η τυχαία παγίδευσή τους σε δίχτυα. Φυσικά η κλιματική αλλαγή με την ολοένα και συνεχόμενη άνοδο της στάθμης της θάλασσας θα εξαφανίσει πολλές από τις σπηλιές όπου ζούνε. Τέλος η ηχορύπανση από σκάφη και ταχύπλοα ή πιθανή ρύπανση από πετρελαιοπηγές είναι επίσης μεγάλοι κίνδυνοι για τις φώκιες αλλά και για άλλα ζώα της θάλασσας.

10. Δελφίνι

Μέρος 1

- Τα δελφίνια που κατοικούν στην Ελλάδα είναι τεσσάρων ειδών. Το ρινοδέλφιο (*Tursiops truncatus*), το σταχτοδέλφιο (*Grampus griseus*), το κοινό δελφίνι (*Delphinus delphis*) και το ζωνοδέλφιο (*Stenella coeruleoalba*). Το ρινοδέλφιο είναι το δεύτερο πιο κοινό δελφίνι που συναντά κανείς στις ελληνικές θάλασσες αφού κατοικεί σχεδόν σε όλες τις ελληνικές θαλάσσιες περιοχές και είναι το μοναδικό κήτος που ζει στον Αμβρακικό κόλπο. Το σταχτοδέλφιο είναι το μεγαλύτερο δελφίνι στις ελληνικές θάλασσες και ξεχωρίζει καθώς δεν έχει μακρύ ρύγχος. Είναι το σπανιότερο από τα τέσσερα είδη που υπάρχουν στην Ελλάδα και βρίσκεται κυρίως στις Βόρειες Σποράδες, στη Χαλκιδική, στα Κύθηρα, στο Μυρτώο πέλαγος και στη νοτιοδυτική Κρήτη.
- Το κοινό δελφίνι είναι αυτό που κινδυνεύει ιδιαίτερα να εξαφανιστεί από τις ελληνικές θάλασσες. Συνήθως το συναντάμε στο Θρακικό πέλαγος και σπάνια στο Βόρειο Ιόνιο πέλαγος, στον Σαρωνικό και Κορινθιακό κόλπο καθώς επίσης και στα Δωδεκάνησα, στις Κυκλάδες και στον Βόρειο Ευβοϊκό και Παγασητικό κόλπο. Τα ζωνοδέλφια τα συναντάμε στον Κορινθιακό κόλπο και είναι το μικρότερο είδος δελφινιού.

Μέρος 2

- Στον Κορινθιακό κόλπο υπάρχει ένα μοναδικό φαινόμενο. Ζωνοδέλφια, σταχτοδέλφια και κοινά δελφίνια συνυπάρχουν σε κοινές ομάδες.
- Δυστυχώς όμως όλα τους είναι υπό εξαφάνιση. Τυχαίες και μη παγιδεύσεις κατά το ψάρεμα, υπεραλίευση της τροφής τους, μόλυνση από χημικές ουσίες, σκουπίδια, ηχορύπανση από ταχύπλοα και άλλα σκάφη είναι κάποιες από τις βασικές απειλές που δέχονται καθημερινά αυτά τα ζώα.

8 ΕΙΔΗ ΑΚΟΜΗ

- ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΖΩΑ ΕΊΝΑΙ ΕΙΔΗ ΠΙΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ

11.Θαλάσσια χελώνα Hawksbill

- Οι θαλάσσιες χελώνες βρίσκονται υπό την απειλή της εξαφάνισης λόγω των εντυπωσιακών μοτίβων και χρωμάτων στα κελύφη τους, ειδικά αυτή που ανήκει στο είδος Hawksbill. Το παράνομο εμπόριο αλλά και η τυχαία σύλληψή τους στα δίχτυα των ψαράδων τις θέτουν σε κίνδυνο.

12.Ελέφαντας Σουμάτρας

- Λόγω της αποψίλωσης των δασών στην Ασία πάνω από το 80% του πληθυσμού τους εξαφανίστηκε τις τελευταίες 2 δεκαετίες. Εξαιτίας αυτού οι ελέφαντες αναγκάστηκαν να μετακινηθούν προς τους ανθρώπινους οικισμούς και να κάνουν επιδρομές σε σπίτια για την ανεύρεση τροφής. Ως αποτέλεσμα αυτού, οι άνθρωποι αναγκάστηκαν να τους σκοτώνουν.

13. Πάντα

- Ο πληθυσμός τους μειώνεται ραγδαία τα τελευταία χρόνια . Ένας από τους λόγους είναι η απώλεια των ενδιαιτημάτων τους στις οροσειρές της νοτιοδυτικής Κίνας, που αναγκάζει τα ζώα να ομαδοποιούνται σε μικρούς απομονωμένους πληθυσμούς σε διαφορετικές περιοχές. Επί του παρόντος υπάρχουν μόνο περίπου 1.600 πάντα που ζουν σε άγρια κατάσταση

14.Λεοπάρδαλη Αμούρ

- Οι λεοπαρδάλεις Αμούρ ζουν στην ανατολική Ρωσία. Αν και η απώλεια των ενδιαιτημάτων δεν είναι τόσο μεγάλο πρόβλημα για τα ζώα αυτά, αυτό που τους λείπει είναι τα αρπακτικά! Η τροφή τους, δηλαδή, είναι ανεπαρκής για την υποστήριξη των μεγάλων πληθυσμών στα δάση. Επί του παρόντος υπάρχουν μόνο 135 ζώα που ζουν σε άγρια.

15. Ρινόκερος της Ιάβας

- Οι ρινόκεροι της Ιάβας είναι πολύτιμοι για τα κέρατα τους που χρησιμοποιούνται στην κινεζική παραδοσιακή ιατρική με τη μορφή σκόνης, ενώ μόλις ένα κιλό από αυτήν κοστίζει \$30.000. Σήμερα υπάρχουν μόνο 60 καταγεγραμμένοι ρινόκεροι της Ιάβας και η μείωσή τους είναι ταχύτατη.

16. Τίγρης της Νότιας Κίνας

- Έχουν ήδη εξαφανιστεί από την άγρια φύση της Κίνας και υπάρχουν μόνο σε ζωολογικούς κήπους σε αιχμαλωσία

17.Γορίλας του βουνού

- Κατά τα τελευταία χρόνια υπάρχει μια πραγματικά ραγδαία μείωση του πληθυσμού τους εξαιτίας των ανθρώπων, που μειώνουν δραματικά τα ενδιααιτήματα των ζώων αυτών με το κόψιμο των δέντρων από τα δάση όπου ζουν. Επιπλέον είναι εκτεθειμένα σε παγίδες άλλων ζώων που βάζουν λαθροκυνηγοί. Σήμερα υπάρχουν μόνο 786 γορίλες που ζουν στα βουνά Virunga, στα σύνορα του Κονγκό με τη Ρουάντα και την Ουγκάντα.

18. Αντιλόπη Saiga

- Είναι από τα πιο όμορφα ζώα στην άγρια φύση. Ωστόσο, τα τελευταία χρόνια ο πληθυσμός τους έχει μειωθεί μέχρι και 97%. Η αποψίλωση των δασών, η λαθροθηρία και το κυνήγι είναι μερικές από τις κύριες αιτίες αυτής της μείωσης.

Άνθρωπος και είδη υπό εξαφάνιση

- Όλα τα παραπάνω είναι ζώα που προστατεύονται από το νόμο και απαγορεύεται το κυνήγι ή η θανάτωσή τους. Όταν γνωρίζουμε πως ο άνθρωπος είναι ο κύριος υπεύθυνος για την μείωση των πληθυσμών ορισμένων ζώων τότε το μόνο σίγουρο είναι πως υπάρχουν λύσεις. Ο άνθρωπος θα πρέπει επιτέλους να σεβαστεί τα υπόλοιπα ζώα του πλανήτη. Ειδικά όταν αυτά έχουν καθοριστικό ρόλο για την ομαλή λειτουργία του φυσικού περιβάλλοντος στο οποίο διαμένει και ο ίδιος.
- Η λύση λοιπόν είναι αρχικά μια και έπειτα από αυτήν πηγάζουν άλλες πιο συγκεκριμένες. Ο άνθρωπος πρέπει να σκέφτεται στην καθημερινή του ζωή τις επιδράσεις των πράξεών του. Αν γίνει αυτό, τότε σίγουρα θα υπάρξει ένα καλύτερο μέλλον, όχι μόνο για τα ζώα αλλά και για εμάς τους ίδιους.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ

- ΚΟΡΙΝΑ

ΠΟΡΙΚΟΥ Α5